

MESLEK YÜKSEKOKULU ÖĞRENCİLERİNİN SOSYO-DEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ İLE GİRİŞİMCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİNİN ARAŞTIRILMASI¹

THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIO- DEMOGRAPHIC PROFILE AND ENTREPRENEURIAL PERSONALITY FEATURES OF ASSOCIATE DEGREE STUDENTS

Türkey TÜRKOĞLU, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, turkayturkoglu@mu.edu.tr
Semra TETİK, Celal Bayar Üniversitesi, semratetik@hotmail.com
Ayşen AÇIKGÖZ, Celal Bayar Üniversitesi, acikgoza2002@yahoo.com

Öz: Türkiye gibi genç nüfusa sahip ülkelerin ekonomik olarak gelişmesinde yeni iş alanlarının açılması ve yeni iş yapma modellerinin oluşturulması için potansiyel girişimcilerin yetiştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çalışmanın amacı, meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik eğilimini etkileyen girişimci kişilik özelliklerine sahip olup olmadığını ortaya koymak ve öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi araştırmaktır. Bu kapsamda, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Köyceğiz Meslek Yüksekokulu öğrencilerine girişimci kişilik ölçeğini barındıran anket çalışması (başarma ihtiyacı duyma, kendine güven, yenilikçi olma, kontrol odağı, risk alma, belirsizlik toleransı) uygulanmıştır. Elde edilen verilerin analizi, ortalama, frekans analizi ve korelasyon analizi yardımıyla yapılmıştır. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini orta düzeyde ($x=3.17$) taşıdıkları tespit edilmiştir. Ayrıca, öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerinden cinsiyet, yaş, akademik program, sınıf, öğrenim türü, kişilik özelliği, yaşadığı yer, yaşadığı bölge ve bazı ailevi faktörler ile girişimci kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Girişimci, Girişimcilik, Sosyo-Demografik Özellikler, Girişimci Kişilik Özellikleri, Meslek Yüksekokulu Öğrencileri

Abstract: The economic development of countries like Turkey which has a young population, the growth of potential entrepreneurs is essential to establish new business opportunity and create new business models. The aim of this study is to investigate the relationship between the socio-demographic profile and entrepreneurial personality features, and reveal if vocational school students in university have entrepreneurial personality features that affect the entrepreneurial tendency. In this context, entrepreneurial personality features scale (need of being successful, self-confidence, being innovator, center of control, taking risk, tolerance of uncertainty) was conducted Köyceğiz Vocational School Students in Muğla Sıtkı Koçman University. The data was analyzed by means of frequency analysis, mean and Correlation Analysis. As a result, entrepreneurial personality characteristics of the students in the survey was found moderate ($x = 3.17$). A significant association between socio-demographic profile (gender, age, academic program, class, type of education, personality trait, place of inhabited, lived zone and some family factors) and entrepreneurial personality features of the students was also found.

Keywords: Entrepreneur, Entrepreneurship, Socio-Demographic Profile, Entrepreneurial Personality Features, Associate Degree Students

1. Giriş

Girişimcilik geçmişten günümüze, dünyada ve ülkemizde önemini koruyan ve artıran bir kavramdır. Girişimciliğin önemi, girişimcilerin toplumun ihtiyaçlarını belirleyip, bunu yatırıma, sonucunda da toplumsal refaha dönüştürmelerinde yatmaktadır. Çünkü yatırım sonucunda istihdam ve gelir düzeyi yükselmekte, bireylerin ve genel olarak toplumun refah düzeyi artmaktadır (Dilsiz ve Kölük, 2005:5). Girişimcilerin artması yatırımı, istihdamı, ekonomik büyümeyi ve genişlemeyi beraberinde getirmektedir.

Yenilik oluşumunu hızlandırması girişimciliğin ekonomiye kazandırdığı somut katkılardan biridir. Sürekli olarak yeni fırsatları takip eden ve yeni fikir, ürün ve hizmetler oluşturmaya gayret eden girişimciler, bir ülkenin ekonomik yapısının dinamik bir yapı halini almasında çok önemli rol oynar. Girişimcilik ve girişimciliğin bu yenilikçi yönü ile büyüme hızlanmakta, verimlilik ve yeni iş imkânı sayısı artmaktadır (Önce vd., 2014:9). Önce ve diğerlerine (2014:8) göre, "risk üstlenme ve yenilikçi olma niteliği nedeniyle girişimciler, toplumların değişim ve gelişme süreçlerinde öncülük ederler".

¹Bu makale, II. Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu'nda (9-11 Ekim 2015, Muğla) sunulan sözlü bildirinin geliştirilmiş şeklidir.

Girişimcilik ve girişimciliğin desteklenmesi gerek gelişmiş gerekse gelişmekte olan ülkelerin temel politikası haline gelmiştir. Ülkemizde işsizlik oranının yüksek olması ve sabit ücretle çalışma şartlarının zor olması nedeniyle kendi işini kurmak isteyenlerin sayısı gün geçtikçe artmaktadır (Cansız, 2007:59). Bu bağlamda, ülkemizde girişimcilere maddi, manevi kurumsal bir takım destek mekanizmaları her düzeyde işletilmesi yaygınlaşmıştır. Erken yaşlarda bireyleri girişimci olmaya yönlendirmek ve toplum kültürünün bir parçası haline dönüştürmek amacıyla üniversite düzeyinde girişimcilik dersleri yaygınlaştırılmaktadır. Bu anlamda ülkemizde son dönemlerde ciddi atılımlar gerçekleştirilmiş ve girişimcilik dersleri eğitim programlarına dahil edilmiştir (Döm, 2014:33). Girişimcilik eğitiminde amaç bir kişide girişimcilik potansiyeline yönelik olarak gizli kalmış bir takım özelliklerin ortaya çıkmasını ve kişinin farkında olmasını sağlamaktır (Çolakoğlu ve Çolakoğlu, 2015:12; Bozkurt ve Alparlan, 2013:12; Heinonen, 2006:25-26).

Bir toplumda girişimci sayısının artması, girişimcilik eğitimi alan ve girişimci olma isteği taşıyan potansiyel girişimcilere bağlıdır. Dolayısıyla girişimci kişilik özelliklerini taşıyan öğrencileri girişimciliğe teşvik etmek gerekmektedir. Girişimcilik, ekonomik, sosyal, kültürel, psikolojik, kişilik özellikleri ve demografik unsurların, bireylerin girişimci kişilik özelliklerinin (risk alma, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı, belirsizliğe tolerans, kontrol odağı) birleşmesiyle ortaya çıkmaktadır (İşcan ve Kaygın, 2011:445). Bu noktadan hareketle Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Köyceğiz Meslek Yüksekokulu öğrencilerine yönelik bu araştırma yapılarak girişimci kişilik özelliklerini taşıyıp taşımadıkları belirlenerek, öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

2. Girişimci ve Girişimcilik Kavramı

Girişimci ve girişimcilik konusunda birçok farklı tanımlar yapılmıştır. Genel bir tanımlamayla girişimci, çevresine bakmasını ve ihtiyaçları görmesini bilen, bu ihtiyaçları bir iş fikrine çevirebilen, iş yapabilmek için gerekli kaynakları bir araya getirmesini becerebilen, risk alabilen, yaratıcı düşünebilen, yeniliklere açık kişi olarak tanımlanmaktadır (Titiz, 1994; Güney ve Nurmakhamatuly, 2007: 63).

Girişimciliğin günümüzdeki yaygın olarak kullanılan tanımı ilk kez 18. yüzyıl başlarında ekonomist Richard Cantillon tarafından yapılmıştır. Cantillon'a göre girişimci, kar elde etmek amacıyla işi organize eden ve işin riskini üstlenen kişidir (Moreland, 2004:3; Uluköy vd., 2016:123). Top'a (2006:7; Onay ve Çavuşoğlu, 2010:48) göre de girişimcilik, "girişimcinin ortaya koyduğu eylemin, hareketin, organizasyonun ve yarattığı yeni sonuçların genel adıdır". Girişimci, mal veya hizmet üretmek/pazarlamak üzere kar/zarar riskini göze alarak, sahip olduğu sermayeyi yatırıma dönüştüren kişidir (Tutar ve Küçük, 2003:23). Girişimcilik ise girişimcinin riski üstlenip kar amacıyla mal ya da hizmet meydana getirme faaliyetidir.

Girişimci, "her zaman bilinmeyenle ilgilenen geleceği kurcalayan, olasılıklardan olanaklar yaratan, kaosları uyuma çeviren kişidir" (Gerber, 1995:24; Döm, 2014:6). Girişimcilik, pazardaki fırsatların iş fikrine dönüştürülerek yeni iş ve işletmelerin oluşturulduğu dinamik bir süreçtir (Tutar ve Altınkaynak, 2014:49). "Girişimci, değişime karşı olumlu, esnek ve uyum sağlayabilen bir özelliğe sahip ve değişimi bir fırsat olarak kabul eden kişi olarak görülmektedir. Girişimci bireyin değişime bu şekilde bakması, güvensizlik, risk ve belirsizlikle karşılaştığında kendine güvenen bir özelliğe sahip olmasından kaynaklanmaktadır" (Cansız, 2007:18).

"Modern girişimcilik düşüncesinin kurucusu olarak nitelendirilen Schumpeter, girişimciliği yeni bileşimlerin meydana getirilmesi olarak tanımlamış ve bunun da ekonomik kalkınmanın temeli olduğunu belirtmiştir" (Cansız, 2007:6). Girişimci, mal veya hizmet üretmek ya da pazarlamak için üretim faktörlerini (doğal kaynaklar, teknoloji, işgücü, sermaye) bir araya getiren, kar amacı güden ve zarar riskini göze alan kişi olarak tanımlanabilir (Sabuncuoğlu ve Tokol, 1997:3).

Girişimci öz bir ifadeyle işletmeyi kuran, yönlendiren, geleceğe ilişkin planları yapan ve yürüten kişi olarak tanımlanabilir. Belirli işletmecilik faaliyetlerini realize etmek amacıyla sahip olduğu finansal kaynakları riske eden ve kar amacı güden kişilere girişimci denir (Akdemir, 2012:29).

Girişimciliğin çağdaş toplumdaki önemi, ardi arkası kesilmeyen yenilikleri gerçekleştirmek şeklinde ortaya çıkmaktadır. Bu açıdan modern girişimin gücü; yenilik yapma ve yaptığı yenilikleri iş dünyasında somut ticari ürünlere dönüştürebilme kapasitesine dayanır. Bu bakımdan girişimci sürekli yenilik yapan kişi anlamında kullanılmaktadır (Tutar ve Küçük, 2003:161). Bir kişinin girişimci olabilmesi için risk üstlenebilme, yeniliklere açık olma, kendine güven, iç kontrol odağına sahip olma, başarıya inanma, belirsizliğe karşı tolerans gösterme gibi belirli kişilik özelliklerine sahip olması gerekir.

3. Girişimci Kişilik Özellikleri

Girişimci kişilerin, kişilik oluşumlarında, doğuştan getirdikleri ve onları girişimci olmaya iten pek çok etken olduğu gibi, aynı zamanda dış faktörlerin de girişimci kişiliğin oluşmasında etkili olduğu, araştırmalar sonucunda ortaya konulmuştur. Aile, toplum, yaş, cinsiyet, eğitim ve ekonomik çevre girişimcilik eğiliminin oluşmasında önemli faktörler olarak görülmektedir (İrmiş ve Barutçu, 2012:3; Akpınar ve Küçüköksel, 2015:14).

Literatürde yaygın olarak ifade edilen girişimci kişilik özelliklerini aşağıdaki şekilde sıralamak mümkündür (Koh, 1996:14; Bozkurt ve Erdurur, 2013:59):

- Risk alma
- Belirsizliğe tolerans
- Kendine güven
- Yenilikçilik
- Başarı ihtiyacı
- Kontrol odağı

Risk alma eğilimi: Risk alma eğilimi, bir kişinin belirsiz karar ortamında risk almaya yönelik tutumu olarak tanımlanabilir (Koh, 1996:15). Risk, kontrol edilemeyen faktörlerin olumsuz sonuçlar doğurması olasılığıdır (Akçakanat vd., 2014:138). Bu nedenle girişimcinin faaliyet gösterdiği alanda karşılaşabileceği bazı riskleri göz önünde bulundurması ve bu risklere katlanması gerekmektedir (Pişkinsüt, 2011: 98). Girişimci, karlı gördüğü bir iş için sermayesini ve emeğini riske ederek pazara girme cesaretini gösteren kişidir. Risk alma eğilimi yüksek bireylerin belirli bir ücret karşılığı çalışmaktansa girişimcilik yaparak daha başarılı olacakları kabul edilmektedir (Cansız, 2007:23).

Belirsizliğe karşı tolerans: Belirsizlik, “belirli bir hareketin birden fazla sonucunun bulunması, bu farklı sonuçların ortaya çıkma olasılıklarının belli olmaması durumudur” (Döm, 2014:2). Belirsizliğe tolerans, toplumun risk ve belirsizlikten kaçınma konusundaki tolerans düzeyini ifade etmektedir. Bireylerin belirsizlikten kaçınma derecesi de iş yapma eğilimlerini etkilemektedir. Belirsizlikten kaçınma düzeyinin düşük olduğu bireylerde büyük belirsizlikleri tolere etme derecesi yüksek olmaktadır. Belirsizlikten kaçınma derecesi yüksek olan bireyler ise kurallar ve prosedürleri tercih etmektedir (Döm, 2014:42).

Kendine güven: Girişimci olmak her şeyden önce kendine güvenmek anlamına gelir. Girişimcilikte kişi kendi yeteneklerine, çaba ve becerisine güvenerek faaliyette bulunur. Başarılı olması durumunda da kişinin kendine olan güveni artar (Tutar ve Altınkaynak, 2014:50). Dolayısıyla ne istediğini bilen, hedefe yönelik harekete geçmekten sakınmayan ve hata yapma korkusu taşımayan girişimcilerin başarı olasılığı artmaktadır (Pişkinsüt, 2011: 99).

Yenilikçilik: Yenilik, yaratıcı fikirlerin uygulamaya geçirilmesi olarak ifade edilebilir. Girişimci her alandaki yeniliği başlatan kişi olduğu gibi, yeniliklerin sürdürülmesi ve geliştirilmesi de onun karar ve uygulamaları ile gerçekleşebilir. Bu karar ve uygulamaları yönlendiren girişimci kültür ve zihniyetinin oluşumunda başarılı ve yenilikçi girişimin önemi büyüktür (Tutar ve Altınkaynak, 2014:30). Yenilikçilik, sorunlara ve ihtiyaçlara yaratıcı, alışılmamış ve farklı çözümler aranmasını ifade eder. Bu çözümler yeni ürün ve hizmetlerde olduğu gibi, yeni teknoloji ve süreçlerin izlerini taşımaktadır (Akçakanat vd., 2014:139). Bu nedenle girişimci yeniliklere açık, çevresel değişim faktörlerini dikkate alabilen ve kendini sürekli geliştiren bir kişi olmalıdır (Tutar ve Altınkaynak, 2014:16).

Başarı ihtiyacı: Başarı motivasyonu ile hareket eden bireyler, iyimser, sorumluluk gerektiren işlerle uğraşmayı seven ve yenilikçi bir anlayışa sahiptirler. Böyle bireylerin en önemli özelliği risk yüklenmeye istekli olmalarıdır (Cansız, 2007:19). McClelland (1961) teorisinde, başarıma ihtiyacını insan davranışının arkasındaki itici güç ve girişimci davranışı etkileyen güçlü bir psikolojik faktör olarak ileri sürülmüştür (Koh, 1996:14). Başarıma ihtiyacı, insanları girişimciliğe sevk etmek, ölçülebilir riskleri almaya yönleltmek, problem çözme becerisini geliştirmek ve amaçların belirlenmesine yardımcı olmak bakımından girişimciliğe katkıda bulunmaktadır (Korkmaz, 2012:212; Talih Akaya vd., 2014:112).

Kontrol odağı: Kontrol odağı, “bireyin, yaşadığı olayları nelerin kontrol ettiğine dair inancıdır” (Strauser vd., 2002; Basım ve Şeşen, 2008:51). Diğer bir ifadeyle kontrol odağı, şans ya da çevresel faktörler ile kişisel inisiyatif olarak, bireylerin başarı ve başarısızlıklarını algılama derecesini ifade eder (Lau ve Shaffer,1999; Bozkurt ve Erdurur, 2013:60). Kontrol odaklılığın iç ve dış kontrol odağı olmak üzere iki uçlu bir yapıya sahip olduğu bilinmektedir (Cansız, 2007:31). İç kontrol odağına sahip bireyler hayatındaki olayları kontrol etmenin mümkün olduğuna inanırken, dış kontrol odağına sahip bireyler hayatındaki olayların şans, talih ya da kader gibi

dış faktörlerin sonucu olduğuna inanırlar (Koh, 1996:14). Rotter'e (1966:2) göre içsel kontrol, karakteristik bir girişimcilik özelliğidir.

Pek çok insanda var olan girişimcilik özellikleri zaman zaman yeteneklerin farklı yönlerine çevrilmesi nedeniyle atıl kalmaktadır. Her ne kadar girişimcilik kişiye özgü doğuştan niteliklere bağlı olarak açıklansa da, girişimcilik konusunda alınacak eğitimle başarılı olunabileceği ifade edilmektedir. Girişimcilik eğitimindeki amaç, kişide var olan ama gizli kalmış girişimci niteliklerini ortaya çıkarmaktır. Aynı zamanda girişimcilerin yanlış işler yapmalarını önleyerek, üretim kaynaklarının (sermaye, emek, teknoloji, doğal kaynaklar) verimli kullanılmasını sağlamaktır. Bu sebeple, üniversitelerde verilen girişimcilik eğitimi ile gençlerin içinde girişimci ruhunun olup olmadığı tespit edilerek, girişimcilğe yönlendirilebilirler. Bu özelliğinin farkına varan herkes kendi işini kurmak isteyebilir (Cansız, 2007:42). Özellikle meslek yüksekokullarında mesleki eğitim olarak belli becerilerle donatılmış öğrencilerin, istihdama odaklı olarak yetiştirilmesinin yanında girişimci olmaları yönünde cesaretlendirilmesi ülke ekonomisi açısından büyük önem taşımaktadır (Türkoğlu ve Coşkun, 2013:154).

GİRİŞİMCİ KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ KONUSUNDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Girişimcilikle ilgili literatür tarandığında, bireylerin girişimci kişilik özelliklerini inceleyen çok sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Bunlardan bazılarında aşağıda yer verilmiştir.

Bozkurt ve Erdurur'un (2013) girişimci kişilik özelliklerinin (başarma ihtiyacı duyma, kendine güven, yenilikçi olma, kontrol odağı, risk alma, belirsizlik toleransı) girişimcilik eğilimine etki edip etmediğini belirlemeye yönelik yaptığı çalışmada, girişimci kişilik özelliklerinden kendine güven faktörü hariç diğer girişimci kişilik özelliklerinin girişimcilik eğilimine etkisi olduğu ortaya çıkmıştır.

Cansız'ın (2007) üniversite öğrencilerinin girişimcilik özelliklerinin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmada elde edilen sonuçlara göre, araştırmaya katılan öğrencilerin potansiyel birer girişimci olabilecekleri ancak yönlendirme eksikliği nedeniyle bu potansiyellerini dışa vuramadıkları ortaya çıkmıştır.

Çolakoğlu ve Çolakoğlu'nun (2015) üniversitelerdeki girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli ilişkisi üzerine yaptığı çalışmada girişimcilik eğitimi ile öz yeterlilik algısı ve girişimcilik potansiyeli arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur.

Faiz'in (2013) meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmada elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin %35'lik kısmı mezuniyet sonrası kendi işlerini yapmak istemektedirler. Cinsiyet ile girişimcilik eğilimleri arasında bir farklılık bulunmamıştır. Kız öğrencilerin daha dışa dönük oldukları tespit edilmiştir. Girişimcilik dersi alanlar ile almayanlar arasında girişimcilik eğilimi açısından anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Ayrıca araştırmacı, pazarlama program öğrencilerinin dışa dönüklük açısından halkla ilişkiler program öğrencilerinden daha öncü olduklarını tespit etmiştir (Pazarcık, 2015:102).

Yıldız ve Kapu'nun (2012) üniversite öğrencilerinin bireysel değerleri ile girişimcilik eğilimleri arasındaki ilişkiyi incelemeye yönelik yaptıkları araştırma sonuçlarına göre; Kafkas Üniversitesi öğrencilerinin yüksek düzeyde girişimcilik eğilimi gösterdiği, öğrenciler arasında yaylaşılan değerlerden güç ve başarı ile girişimcilik eğilimi arasında pozitif yönde ilişki olduğu, demografik özellikler açısından ise çalışanların çalışmayanlara göre daha fazla girişimcilik eğilimi gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Akan ve diğerlerinin (2013) meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilğe bakış açılarına ilişkin yaptığı araştırma sonuçlarına göre; yaş, cinsiyet, sınıf, öğrenim görülen bölüm ve meslek yüksekokulu değişkenleri ile girişimcilik düzeyi arasında ilişki bulunmazken, öğrencilerin aldıkları girişimcilik dersleri değişkeni ile girişimcilik düzeyi arasında anlamlı ilişkiler bulunmuştur.

Çatır ve diğerlerinin (2015) meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerinin belirlenmesine yönelik yaptığı araştırma sonuçlarına göre; öğrencilerin cinsiyetleri ve öğrenim türleri ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmazken, öğrencilerin yaşları, bölümleri ve girişimcilik dersi alanlar-almayanlar ile girişimcilik eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Korkmaz'ın (2012) üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğilimlerini belirlemeye yönelik Bülent Ecevit Üniversitesi işletme bölümü öğrencilerine uyguladığı anket sonuçlarına göre; öğrencilerin kendilerini girişimci bir kişiliğe sahip görmelerinde ve gelecekte iş kurma isteklerinde etkili olan psikolojik, demografik ve aile özellikleri arasında anlamlı ilişki bulunmuştur.

Akkaya ve diğerlerinin (2014) Yalova Meslek Yüksekokulu son sınıf öğrencilerine yönelik yaptığı çalışmada, öğrencilerin girişimcilik eğilimini belirleyen psikolojik, demografik ve aile faktörleri araştırılmıştır. Ortaya çıkan sonuçlara göre; cinsiyet ile başarma ihtiyacı boyutu arasında anlamlı ilişki bulunurken, kontrol odağı, risk alma eğilimi, belirsizlik toleransı, kendine güven ve yenilikçilik boyutları arasında anlamlı ilişki bulunmamıştır. Yaş ile kontrol odağı boyutu arasında anlamlı bir ilişki bulunurken, başarma ihtiyacı, risk alma

eğilimi, belirsizlik toleransı, kendine güven ve yenilikçilik boyutları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır.

4. Materyal Yöntem

4.1. Araştırmanın Yöntemi ve Amacı

Araştırma verileri anket tekniği vasıtasıyla elde edilmiştir. Anketler, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Köyceğiz Meslek Yüksekokulu'nda 2014-2015 Eğitim Öğretim döneminde öğrenim gören öğrencilere uygulanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilere toplam 300 anket formu dağıtılmış ve ulaşılamayan, geri dönmeyen ile hatalı işaretlenenlerin çıkarılması sonucu 240 adet form değerlendirmeye alınmıştır.

Bu çalışmanın amacı, potansiyel girişimci olan üniversite öğrencilerinin girişimci kişilik özelliklerini belirlemektir. Bu amaç doğrultusunda meslek yüksekokulu öğrencilerinin girişimcilik eğilimini etkileyen girişimci kişilik özelliklerini taşıyıp taşımadıklarını ya da hangi düzeyde taşıdıklarını belirlemek ve sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek için bu araştırma yapılmıştır.

4.2. Araştırmanın Hipotezleri

Eğitim ve kültür, aile yapısı ve sosyal çevre, psikolojik faktörler ve ekonomik çevre girişimciliği etkileyen faktörlerdir (Marangoz, 2012). Bu faktörlerin yanı sıra, girişimciliği etkileyen üç önemli faktör daha olduğu söylenebilir. Bunlardan ilki; bireylerin cinsiyeti, eğitimi, yaşı, iş tecrübesi, medeni durumu, sosyoekonomik statüsü, ailenin eğitim/gelir durumu, kardeş sayısı ve rol model gibi demografik faktörlerdir (Kayış, 2010:23). İkincisi; çocukluk, aile ortamının ve moral destek ağlarının varlığının (akrabalar, arkadaşlar) önemine dikkat çeken sosyal ortamın etkilerini inceleyen çalışmaların yer aldığı sosyal faktörlerdir (Aytaç, 2011:142). Üçüncüsü de; kişisel niteliklerimiz bizim kim olduğumuzu, hangi psikolojik ve sosyal pozisyonda bulunduğumuzu açıklamaya çalışan psikolojik faktörlerdir (Cin ve Günay, 2013; Hız ve Karaosmanoğlu, 2015:386).

Bu bilgiler doğrultusunda araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini taşıyıp taşımadıklarını belirlemek ve öğrencilerin sosyo-demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur.

H1: Araştırmaya katılan öğrenciler girişimci kişilik özelliklerini taşımaktadır.

H2: Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H3: Araştırmaya katılan öğrencilerin aile özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H4: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları yer ile girişimci kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H5: Araştırmaya katılan öğrencilerin yaşadıkları bölge ile girişimci kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

4.3. Araştırmanın Evreni, Örnekleme ve Kısıtları

Araştırmanın evrenini, Muğla Sıtkı Koçman Köyceğiz Meslek Yüksekokulu Ormancılık, Tıbbi Aromatik Bitkiler ve Özel Güvenlik ve Koruma Programı'nda okuyan 420 öğrenci, örneklemini ise tüm program ve sınıflardan tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak seçilen 240 öğrenci oluşturmaktadır.

Araştırma, 2014-2015 öğretim yılında Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Köyceğiz Meslek Yüksekokulu'nda okuyan öğrencilerle sınırlıdır. Verilerin sadece bir üniversitenin bir meslek yüksekokulundan toplanmış olması araştırmanın en önemli kısıtlarından birini oluşturmaktadır. Bu çalışma betimsel bir nitelik taşıdığından dolayı sonuçlar genellenemez.

4.4. Araştırmada Kullanılan Ölçüm Araçları

Araştırmada verilerin toplanması için anket soru formu kullanılmıştır. Anket formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde demografik ve aile özelliklerine ilişkin sorular yer almaktadır.

İkinci bölümde ise araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini (risk alma eğilimi, yenilikçilik, kendine güven, kontrol odağı, belirsizliğe tolerans ve başarıya ihtiyacı) ölçmeye yönelik sorular yer almaktadır. Bu kapsamda Koh (1996)'un Hong Kong'da tezsiz yüksek lisans öğrencilerine uyguladığı ve

Bozkurt (2005) tarafından Türkçe'ye uyarlanan ölçek kullanılmıştır. Sorulara ilişkin seçenekler, “Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Sık Sık, Çok Sık” şeklinde 5’li Likert ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen verilere, SPSS paket programı vasıtasıyla ortalama, frekans analizi ve korelasyon analizi yapılmıştır.

5. Bulgular

5.1. Demografik Özellikler

Bu kısımda, demografik özellikler; kişisel ve çevresel özellikler ile aile özellikleri olmak üzere iki boyutta değerlendirilmiş ve bulgular Tablo 1 ve Tablo 2’de özetlenmiştir.

Tablo 1. Kişisel ve Çevresel Özellikler

KİŞİSEL ve ÇEVRESEL ÖZELİKLER	N	FREKANS	%	
CİNSİYET	Bayan	240	66	27,5
	Bay	240	174	72,5
YAŞ	20 Yaş ve altı	240	50	20,8
	20 yaş üstü	240	190	79,2
PROGRAM TÜRÜ	Tıbbi Aromatik Bitkiler	240	49	20,4
	Özel Güvenlik ve Koruma	240	64	26,7
	Ormancılık	240	127	52,9
SINIFI	1. Sınıf	240	119	49,6
	2. Sınıf	240	121	50,4
ÖĞRETİM TÜRÜ	Normal	240	138	57,5
	İkinci	240	102	42,5
NOT ORTALAMASI	1,00-1,50	240	21	8,8
	1,5-2	240	45	18,8
	2-2,5	240	65	27,1
	2,5-3	240	53	22,1
	3 ve üzeri	240	56	23,3
KİŞİLİK ÖZELLİĞİ	Konuşkan-Girişken	240	129	53,8
	Sessiz-Sakin	240	74	30,8
	Duygusal-Alıngan	240	25	10,4
	İçe Dönük	240	12	5,0
YAŞADIĞI YER	Köy	240	55	22,9
	Belde-Kasaba	240	29	12,1
	İlçe	240	103	42,9
	İl	240	53	22,1
YAŞADIĞI BÖLGE	Ege	240	107	44,6
	Marmara	240	39	16,3
	İç Anadolu	240	22	9,2
	Akdeniz	240	49	20,4
	Karadeniz	240	12	5,0
	Doğu Anadolu	240	2	0,8
Güneydoğu	240	9	3,8	

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin kişisel özellikleri ve yaşadıkları çevreye ait bilgiler Tablo 1’de gösterilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin 66’sı kız (%27,5), 174’ü (%72,5) ise erkektir. Yaş grupları incelendiğinde 20 yaş ve altı 50 (%20,8), 20 yaşından büyük 190 (%79,2) öğrenci bulunduğu görülmüştür.

Öğrencilerin devam ettiği program türüne göre dağılımı ise şöyledir; Tıbbi Aromatik Bitkiler 49 (%20,4), Özel Güvenlik ve Koruma 64 (%26,7) veOrmancılık 127 (%52,9)’dir. Araştırma kapsamındaki 240 öğrencinin 138’i (%57,5) normal öğretim, 102’si (%42,5) ikinci öğretim öğrencisidir. Öğrencilerden 119’u (%49,6) 1.sınıfa, 121’i, (%50,4) 2. sınıfa devam etmektedir.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin 21'i (%8,8) not ortalamalarının 1-1,5 arasında olduğunu, 45'i (%18,8) not ortalamalarının 1,5-2,0 arasında olduğunu, 65'i (%27,1) not ortalamalarının 2-2,5 arasında olduğunu, 53'ü (%22,1) not ortalamalarının 2,5-3 arasında olduğunu ve 56'sı (%23,3) 3 ve üzerinde olduğunu belirtmiştir.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerden 129'u (%53,8) kişiliğini konuşkan-girişken, 74'ü (%30,8) sessiz-sakin, 25'i (%10,4) duygusal-alıngan, 12'si ise (%5,0) içe dönük olarak adlandırmıştır.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin yaşadıkları çevreye ait bilgiler sorulduğunda 55'i (%22,9) köyde, 29'u (%12,1) belde-kasabada, 103'ü (%42,9) ilçede, 53'ü (%22,1) ilde yaşadığını belirtmiştir. Bölgesel olarak ele alındığında, Ege Bölgesi'nde yaşayan 107 (%44,6) öğrenci, Marmara Bölgesi'nde yaşayan 39 (%16,3) öğrenci, İç Anadolu Bölgesi'nde yaşayan 22 (%9,2) öğrenci, Akdeniz Bölgesi'nde yaşayan 49 (%20,4) öğrenci, Karadeniz Bölgesi'nde yaşayan 12 (%5,0) öğrenci, Doğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan 2 (%0,8) öğrenci ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşayan 9 (%3,8) öğrenci olduğu görülmektedir.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin aile özellikleri Tablo 2'de özetlenmiştir. Tablo 2'de görüldüğü üzere uygulamaya katılan öğrencilere ailedeki çocuk sayısı ve yaş sırası sorulmuş ve 22'si (%9,2) ailedeki çocuk sayısını bir, 112'si (%46,7) ailedeki çocuk sayısını iki, 56'sı (%23,3) ailedeki çocuk sayısını üç, 30'u (%12,5) ailedeki çocuk sayısını dört, 20'si (%8,3) ailedeki çocuk sayısını beş olarak belirtmiştir. Ailedeki yaş sırasını 98'i (%40,8) 1. çocuk, 91'i (%37,9) 2. çocuk, 25'i (%10,4) 3. çocuk, 19'u (%7,9) 4. çocuk, 7'si (%2,9) 5. çocuk olarak tanımlamıştır.

Araştırma kapsamındaki öğrencilere anne ve babasının eğitim düzeyi sorulmuştur. Babasının eğitimi sorulduğunda 10'u (%4,2) babasının eğitim düzeyini okuryazar, 119'u (%49,6) ilkököl, 52'si (%21,7) ortaokul, 46'sı (%19,2) lise, 13'ü (%5,4) üniversite olarak belirtmiştir. Annesinin eğitim düzeyini ise 23'ü (%9,6) okuryazar, 146'sı (%60,8) ilkököl, 33'ü (%13,8) ortaokul, 33'ü (%13,8) lise, 5'i (%2,1) üniversite olarak belirtmiştir.

Tablo 2. Aile Özellikleri

AİLE ÖZELLİKLERİ	N	FREKANS	%
AİLEDEKİ ÇOCUK SAYISI	1	240	9,2
	2	240	46,7
	3	240	23,3
	4	240	12,5
	5'den çok	240	8,3
AİLENİN KAÇINCI ÇOCUĞU	Birinci	240	40,8
	İkinci	240	37,9
	Üçüncü	240	10,4
	Dördüncü	240	7,9
	Beşinci ve üzeri	240	2,9
BABANIN EĞİTİMİ	Okuryazar	240	4,2
	İlkokul	240	49,6
	Ortaokul	240	21,7
	Lise	240	19,2
	Üniversite	240	5,4
ANNENİN EĞİTİMİ	Okuryazar	240	9,6
	İlkokul	240	60,8
	Ortaokul	240	13,8
	Lise	240	13,8
	Üniversite	240	2,1
BABANIN İŞ DURUMU	Çalışmıyor	240	13,8
	Kendi işyerinde çalışıyor	240	21,7
	Kamu sektörü	240	14,2
	Özel sektörde	240	21,7
	Emekli	240	28,8
ANNENİN İŞ DURUMU	Çalışmıyor	240	81,3
	Kendi işyerinde çalışıyor	240	6,3
	Kamu sektörü	240	,8
	Özel sektörde	240	7,1
	Emekli	240	4,6
AİLENİN GELİR DURUMU	1000-1500 TL	240	59,6

	1600-2000 TL	240	47	19,6
	2000-2500 TL	240	25	10,4
	2500-3000 TL	240	11	4,6
	3000 TL'den fazla	240	14	5,8
AİLEDE GİRİŞİMCİ BULUNMASI	Evet	240	93	38,8
	Hayır	240	147	61,3

Araştırma kapsamındaki öğrencilere anne ve babasının iş durumu sorulmuştur. Babasının iş durumunu 33'ü (%13,8) çalışmadığını, 52'si (%21,7) kendine ait işyerinde çalıştığını, 34'ü (%14,2) kamu sektöründe çalıştığını, 52'si (%21,7) özel sektörde çalıştığını, 69'u (%28,8) emekli olduğunu belirtmiştir. Annesinin iş durumunu ise 195'i (%81,3) çalışmıyor, 15'i (%6,3) kendine ait işyerinde çalışıyor, 2'si (%0,8) kamu sektöründe çalışıyor, 17'si (%7,1) özel sektörde çalışıyor ve 11'i (%4,6) emekli olarak tanımlamıştır.

Araştırma kapsamındaki öğrencilerin gelir durumu incelendiğinde 143 (%59,6) öğrenci aile gelirinin 1000-1500TL aralığında olduğunu, 47 (%19,6) öğrenci aile gelirinin 1600-2000TL aralığında olduğunu, 25 (%10,4) öğrenci aile gelirinin 2000-2500TL aralığında olduğunu, 11 (%4,6) öğrenci aile gelirinin 2500-3000TL aralığında olduğunu, 14 (%5,8) öğrenci aile gelirinin 3000TL'den fazla olduğunu beyan ettiği görülmektedir. Ailede girişimci bulunması sorgulandığında araştırma kapsamındaki öğrencilerin 93'ü (%38,8) evet, 147'si (%61,3) hayır olarak yanıt vermiştir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Girişimci Kişilik Özelliklerine İlişkin Bulgular

Girişimci Kişilik Özellikleri	N	Ortalama	Std. Sapma
Risk alma	240	3,31	,60035
Yenilikçilik	240	3,34	,67773
Kendine güven	240	3,16	,46970
Başarı ihtiyacı	240	3,05	,48038
Kontrol odağı	240	3,01	,45021
Belirsizliğe tolerans	240	3,20	,57265
Toplam Girişimci Kişilik Özellikleri	240	3,17	,32425

Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 3'de gösterilmiştir. Buna göre risk alma boyut ortalaması 3.31; yenilikçilik boyut ortalaması 3.34; kendine güven boyut ortalaması 3.16; başarı ihtiyacı boyut ortalaması 3.05; kontrol odağı boyut ortalaması 3.01; ve belirsizliğe tolerans boyut ortalaması 3.20'dir. Toplam girişimci kişilik özellikleri ortalaması ise 3.17'dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini orta düzeyde taşıdıkları tespit edilmiştir.

Bu sonuçlara göre; öğrencilerin risk alma eğilimlerinin olduğu ($x=3.31$), yenilikçi olduğu ($x=3.34$), kendilerine güvenlerinin olduğu ($x=3.16$), başarıya ihtiyaç duydukları ($x=3.05$), kontrol odağına sahip oldukları ($x=3.01$), belirsizliğe tolerans gösterdikleri ve toplam olarak girişimci kişilik özelliklerini taşıdıkları ($x=3.17$) söylenebilir. Buna göre H1 hipotezi doğrulanmıştır.

5.2. Boyutlar ve Demografik Özellikler Arasındaki Korelasyon Analizi

Boyutlar ve sosyo-demografik özellikler arasındaki korelasyon analizi sonuçları Tablo 4'de verilmiştir. Buna göre, yaş değişkeni ile risk alma ve yenilikçilik boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunmuştur. Bu sonuca göre, yaş faktörü girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Program türü ile risk alma, yenilikçilik, başarı ihtiyacı boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunmuştur. Buna göre, araştırma kapsamındaki öğrencilerin girişimcilik eğilimi ile devam ettiği program arasında ilişki bulunmuştur. Bu sonuca göre, program türü girişimcilik eğilimi üzerinde etkilidir denilebilir.

Yaşadığı yer (köy, belde-kasaba, ilçe, il) ile yenilikçilik, kendine güven, kontrol odağı boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunmuştur. Bu sonuca göre, araştırma kapsamındaki öğrencilerin girişimci kişilik özellikleri ile yaşadığı yer arasında ilişki vardır. Buna göre H4 hipotezi doğrulanmıştır.

Tablo 4. Boyutlar ve Sosyo-Demografik Özellikler Arasındaki Korelasyon Analizi

		Cinsiyet	Yaş	Program Türü	Sınıfı	Öğrenim Türü	Aile geliri	Kişilik özelliği	Yerleşim	Bölge	Aile girişimci
Risk alma	Pearson Korelasyon	-,064	,182**	-,207**	,024	,005	,030	-,148*	,087	,049	-,104
	Anlamlılık	,320	,005	,001	,717	,933	,648	,022	,180	,451	,107
Yenilikçilik	Pearson Korelasyon	-,079	,146*	-,160*	-,019	-,006	-,037	-,076	,142*	,010	-,134*
	Anlamlılık	,220	,024	,013	,770	,927	,566	,238	,028	,875	,038
Kendine güven	Pearson Korelasyon	,066	,057	-,109	-,003	-,013	,140*	-,067	,158*	,001	-,061
	Anlamlılık	,305	,376	,091	,959	,847	,030	,300	,014	,992	,345
Başarı ihtiyacı	Pearson Korelasyon	-,139*	,098	-,165*	,120	-,030	,050	,057	,039	-,035	-,085
	Anlamlılık	,032	,128	,010	,063	,646	,440	,377	,549	,594	,190
Kontrol odağı	Pearson Korelasyon	-,048	-,014	-,119	-,135*	-,100	,030	,039	,163*	,087	-,027
	Anlamlılık	,458	,834	,065	,036	,123	,643	,545	,012	,178	,678
Belirsizliğe tolerans	Pearson Korelasyon	-,101	,099	-,121	,030	-,160*	-,001	-,096	,077	,171**	-,061
	Anlamlılık	,120	,127	,061	,644	,013	,983	,136	,235	,008	,347
Toplam Girişimci Kişilik Özelliği	Pearson Korelasyon	,171**	-,250**	,152*	,135*	,184**	,171**	-,250**	,152*	,135*	,184**
	Anlamlılık	,008	,000	,019	,036	,004	,008	,000	,019	,036	,004

* P<0.05; ** P<0.01; N=240

Yaşadığı bölge değişkeni ile belirsizliğe tolerans boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı ve kontrol odağı arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, yaşadığı bölge faktörü girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir. Buna göre H5 hipotezi doğrulanmıştır

Diğer bir açıdan korelasyon analizi sonuçları incelendiğinde, girişimci kişilik özellikleri ve sosyo-demografik özellikleri arasındaki ilişki aşağıdaki şekilde özetlenebilir;

1. *Risk alma boyutu* ile yaş, devam ettiği program ve kişilik özelliği değişkenleri arasında ilişki olduğu,
2. *Yenilikçilik boyutu* ile yaş, devam ettiği program, yaşadığı yer (yerleşim), ailede girişimci bulunması değişkenleri arasında ilişki olduğu,
3. *Kendine güven boyutu* ile yaşadığı yer (yerleşim), ailenin gelir durumu değişkenleri arasında ilişki olduğu,
4. *Başarı ihtiyacı boyutu* ile cinsiyet, devam ettiği program değişkenleri arasında ilişki olduğu,
5. *Kontrol odağı boyutu* ile devam ettiği sınıf, yaşadığı yer (yerleşim) değişkenleri arasında ilişki olduğu,
6. *Belirsizliğe tolerans boyutu* ile öğretim türü (örgün/ikinci öğretim), yaşadığı bölge değişkenleri arasında ilişki olduğu,
7. *Genel girişimcilik eğilimi* ile cinsiyet, yaş, devam ettiği program, sınıfı, öğrenim türü, aile geliri, kişilik özelliği, yaşadığı yer (yerleşim), yaşadığı bölge ve ailede girişimci bulunması değişkenleri arasında ilişki olduğu görülmüştür.

Elde edilen sonuçlara göre H2, H3, H4 ve H5 hipotezleri kısmen kabul edilmiştir.

6. Sonuç

Girişimcilik, kişinin yetiştiği ekonomik, sosyolojik ve psikolojik şartların kombinasyonundan oluşan ve eğitim ile geliştirilebilen bir olgudur. Bireyler sahip oldukları girişimci kişilik özelliklerini eğitimle geliştirerek başarılı girişimci olabilirler. Toplumsal refah düzeyinin ve insanların yaşam standartlarının yükselmesi girişimci sayısının artmasına bağlıdır. Potansiyel girişimci olarak düşünülen üniversite öğrencileri, bir toplumda girişimci sayısının artması açısından önem taşımaktadır.

Bu çalışma üniversitede önlisans eğitimi gören gençlerin kişilik özelliklerini, aile yapısını ve girişimcilik eğilimini etkileyen girişimci kişilik özelliklerine sahip olup olmadıklarını araştırmaktır. Bu amaçla meslek yüksekokulu öğrencileri araştırma kapsamında inceleme konusu yapılmış ve elde edilen veriler analiz edilerek konu değerlendirilmiştir.

Analiz sonucunda araştırmaya katılan öğrencilerin girişimci kişilik özelliklerini (risk alma $x=3.31$, yenilikçilik $x=3.34$, kendine güven $x=3.16$, başarı ihtiyacı $x=3.05$, kontrol odağı $x=3.01$, belirsizliğe tolerans $x=3.20$) orta düzeyde taşıdıkları tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin demografik ve aile özellikleri ile girişimci kişilik özellikleri arasında kısmen anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Cinsiyet değişkeni ile başarı ihtiyacı boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, kontrol odağı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu bağlamda cinsiyet girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Yaş değişkeni ile risk alma, yenilikçilik boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, kendine güven, başarı ihtiyacı, kontrol odağı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, yaş girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Program türü değişkeni ile risk alma, yenilikçilik, başarı ihtiyacı boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, kendine güven, kontrol odağı ve kendine güven boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, program türü girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Devam ettiği sınıf ile kontrol odağı boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, öğrencinin devam ettiği sınıf girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Öğrenim türü ile belirsizliğe tolerans boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p < 0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı ve kontrol odağı boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p > 0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, öğrenim türü girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Aile geliri ile kendine güven ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, başarı ihtiyacı, kontrol odağı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, aile geliri girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir. Bu bağlamda, bireylerin gelir düzeyi arttıkça girişimciliğe yönelik kendine güveni de artmaktadır denilebilir.

Kişilik özelliği değişkeni ile risk alma boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunurken, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı, kontrol odağı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, kişilik özelliği girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Yaşadığı yer (yerleşim) değişkeni ile yenilikçilik, kendine güven, kontrol odağı boyutları ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunurken, risk alma, başarı ihtiyacı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, kişinin yaşadığı yer (yerleşim) girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Yaşadığı bölge değişkeni ile belirsizliğe tolerans boyutu ve toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunurken, risk alma, yenilikçilik, kendine güven, başarı ihtiyacı ve kontrol odağı boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre, kişinin yaşadığı bölge girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Ailede girişimci bulunması değişkeni ile yenilikçilik boyutu ile toplam girişimci kişilik özelliği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p<0.05$) bulunurken, risk alma, kendine güven, başarı ihtiyacı, kontrol odağı ve belirsizliğe karşı tolerans boyutları arasında anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır. Bu sonuca göre ailede girişimci kişilerin bulunması, kişinin girişimcilik eğilimi üzerinde kısmen etkilidir denilebilir.

Babanın eğitimi, annenin eğitimi, babanın iş durumu, annenin iş durumu, ailedeki çocuk sayısı, ailenin kaçınıcı çocuğu olduğu ve not ortalaması değişkenleri ile girişimcilik boyutları ve girişimcilik eğilimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki ($p>0.05$) bulunmamıştır.

Girişimcilik, işsizliğin önlenmesinde, ekonomik büyümenin hızlandırılmasında ve toplumsal yapıda değişimci ve yenilikçi bir sürecin başlatılmasında temel faktör olarak görülmektedir. Dolayısıyla girişimcilik potansiyeline sahip bireylerin iş kurarak ekonomik sisteme katılması büyük önem taşımaktadır. Bu bireylerin ortaya çıkarılması ve girişimcilik ruhunun geliştirilmesi için; bireyin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik ve kültürel yapı, aile, toplumsal davranış örüntüleri, eğitimin kalitesi, düzeyi, genel ekonomik koşullar ile devletin girişimciliğin gelişmesine ilişkin teşvik edici tutum ve uygulamaları gereklidir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde girişimci ruha sahip kişilerin yetişmesi ekonomik gelişme ve büyüme için yaşamsal öneme sahiptir (Bozkurt vd., 2012: 230; Yılmaz vd., 2016:139).

Ülkemizde girişimciliğin gelişip yaygınlaşmasıyla girişimci kişilik özellikleri arasında yakın bir ilişki vardır. Girişimcinin motivasyonu, özgüveni, risk üstlenebilme cesareti ve başarı ihtiyacı yüksek olmalıdır. Dolayısıyla kendi işini kurmayı düşünen girişimci aday gençlerin öncelikle girişimcilik yeteneklerine ve girişimcilik eğilimine sahip olması gerekir (Tekin, 2014:74). Ayrıca girişimcilik kültürünün artırılmasının teşvik edilmesi, yeni kurulacak işletmelere yönelik desteklerin artırılması, danışmanlık hizmetlerinin artırılması, girişimcilere iletişim kanalları sağlanması, girişimcilik eğitimlerinin yaygınlaştırılması gibi uygulamalar ülkemizde gençlerin girişimciliğe yönelmesi ve girişimciliğin gelişmesi açısından önemlidir.

KAYNAKÇA

- Akan, B., Ergan, S. ve Küçükaltan, D. (2013). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimciliğe Bakış Açıkları ve Tekirdağ İlinde Bir Uygulama.” *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1-3 Kasım, Muğla, 645-658.
- Akçakanat, T., Mücevher, M. H. ve Çarıkçı, İ.H. (2014). “Sözel, Sayısal ve Eşit Ağırlık Bölümlerinde Okuyan Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Bazı Demografik Değişkenler Açısından İncelenmesi: SDÜ Örneği.” *AKÜ İİBF Dergisi*, 16 (2), Aralık, 137-153.
- Akdemir, A. (2012). *İşletmeciliğin Temel Bilgileri*. Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Akkaya Talih, D., Yıldız, E. ve Akın Koldere, Y. (2014). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Yalova Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama.” *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, Yıl: 5, S.8, 108-122.
- Akpınar, T. ve Küçüköksel, N. Ç. (2015). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Algısı ve Girişimciliği Engelleyen Sebepler.” *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, 1 (1), 13-19.
- Aytaç, Ö. (2006). “Girişimcilik: Sosyo-Kültürel Bir Perspektif.” *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı:15, Ağustos, 139-160.
- Basim, H. N. ve Şeşen, H. (2008). “Çalışanların Kontrol Odaklarının Örgüt İçi Girişimcilik Tutumları ile İlişkisi: Kamu Sektöründe Bir Araştırma.” *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 63(3), 49-64.
- Bozkurt, Ö., Kalkan, A., Koyuncu, O., Alparslan, A. M. (2012). “Türkiye’de Girişimciliğin Gelişimi: Girişimciler Üzerinde Nitel Bir Araştırma.” *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(15), 229-247.
- Bozkurt Çetinkaya, Ö. ve Erdurur, K.. (2013). “Girişimci Kişilik Özelliklerinin Girişimcilik Eğilimindeki Etkisi: Potansiyel Girişimciler Üzerinde Bir Araştırma.” *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8 (2), 57-78.
- Cansız, E. (2007). Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesi: Süleyman Demirel Üniversitesi Öğrencileri Üzerine Bir Çalışma. Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Cin, H. ve Günay Yumuk, G. (2013). “Girişimcilerin Girişimcilik Tipleri İle Duygusal Zekaları Arasındaki İlişki: Edirne Örneği.” *Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi*, 8 (2), 7-31.
- Çatır, O., Şimşek, A. ve Ölekli, N. (2015). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesine Yönelik Ampirik Bir Çalışma.” *Electronic Journal of Vocational Colleges*, Aralık, UMYOS Özel Sayısı, 105-114.
- Çolakoğlu, H. ve Çolakoğlu T. (2015). “Üniversitelerdeki Girişimcilik Eğitimi İle Öz Yeterlilik Algısı ve Girişimcilik Potansiyeli İlişkisi Üzerine Bir Saha Araştırması.” *II. Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 9-11 Ekim, Muğla, 10-19.
- Dilsiz, İ. ve Köllük, N. (2005). *Girişimcilik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Döm, S. (2014). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yöneticiliği*. 4. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Faiz, E. (2013). “Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma: Gölyaka Meslek Yüksekokulu Örneği.” *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 1-3 Kasım, Muğla, 401-416.
- Gerber, M. E. (1995). *The E-Myth Revisited-Why Most Small Businesses Don't Work and What to do About It?*, Harper Collins. Newyork, Çev. Tarfur Keskin, 2003, Girişimcilik Tutkusu, 5. Baskı, İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Güney, S. ve Nurmahamatuly, A. (2007). “Kültürün Girişimciliğe Etkisi: Kazakistan ve Türkiye Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Özelliklerinin Belirlenmesine Yönelik Kültürlerarası Araştırma.” *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10 (18), 62-86.
- Heinonen, J. (2006). “Action-Based Activities in Teaching Corporate Entrepreneurship at University Level.” *Journal of Asia Entrepreneurship and Sustainability*, 11 (2), 1-26.
- Hız, G. ve Karaosmanoğlu, K. (2015). “Başarılı Girişimciler Girişimci Adaylarına Rol Model Olabiliyorlar Mı?” *II. Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu Bildiriler Kitabı*, 9-11 Ekim, Muğla, 384-390.
- İrmiş, A. ve Barutçu, E. (2015). “Öğrencilerin kendilerini Girişimci Bir Kişiliğe Sahip Görmelerini ve İş Kurma Niyetlerini Etkileyen Faktörler: Bir Alan Araştırması.” *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26 (2), 1-25.
- İşcan, Ö. F. ve Kaygın, E. (2011). “Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma.” *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15 (2), 443-462.

- Kayış, A. (2010). Girişimcilik ve İç Girişimciliğin Önündeki Engeller: Yazılım Sektöründe Bir Uygulama. Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.
- Koh, C. H. (1996). "Testing Hypotheses of Entrepreneurial Characteristics A Study of Hong Kong MBA Students." *Journal of Managerial Psychology*, 11 (3), 12-25.
- Korkmaz, O. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimlerini Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Bülent Ecevit Üniversitesi Örneği." *Afyon Kocatepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (2), 209-226.
- Lau, P. V. ve Shaffer, A. M. (1999). "Career Success: The Effects Of Personality." *Career Development International*, 4 (4), 225-230.
- Marangoz, M. (2012). *Girişimcilik*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş.
- McClelland, D. C. (1961). *The Achieving Society*. Princeton, NY: Van Nostrand.
- Moreland, N. (2004). *Entrepreneurship and Higher Education; an Employability Perspective, Learning and Employability*. Series 6, New York: Learning and Teaching Support Network Publish.
- Onay, M. ve Çavuşoğlu, S. (2010). "İşletmelerde Girişimcilik Özelliğini Etkileyen Faktörler: İç Girişimcilik." *Celal Bayar Üniversitesi İİBF Yönetim ve Ekonomi*, 17 (1), 47-67.
- Önce, A. G., Marangoz M. ve Erboy, N. (2014). "Ekonomik Büyüme ve Kalkınmada Girişimciliğin Rolü ve Önemi." *International Conference On Eurasian Economies*, <http://avekon.org/papers/1041.pdf> (Erişim Tarihi: 15.06.2015).
- Pazarçık, Y. (2015). "Üniversitelerimiz Girişimci Yetiştirebiliyor Mu?: Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Algısını/Eğilimini/Özelliklerini Ölçen Araştırmaların Sonuçsal Bir Değerlendirmesi." *II. Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu, Bildiriler Kitabı*, 9-11 Ekim 2015, Muğla, 91-110
- Pişkinsüt, E. (2011). "Girişimciliğin Türkiye'deki Ekonomik Kalkınmaya Etkileri: KOBİ Örneği." *Sosyoloji Araştırmaları Dergisi*, 14 (2) – Güz, 95-116.
- Rotter, J. B. (1966). "Generalized Expectancies for Internal Versus External Locus of Control Reinforcement." *Psychological Monographs: General and Applied*, 609 (80), 1-28.
- Sabuncuğlu, Z. ve TOKOL, T. (1997). *İşletme I-II*. Bursa.
- Strauser, D.R., Ketz, K., and Keim, J. (2002). "The Relationship Between Self-Efficacy, Locus of Control and Work Personality." *Journal of Rehabilitation*, 68 (1), 20-26.
- Talih Akaya T.,D., Yıldız, E. ve Akın,K. Y. (2014). "Üniversite Öğrencilerinin Girişimci Kişilik Özelliklerinin Değerlendirilmesi: Yalova Meslek Yüksekokulu Öğrencilerine Yönelik Bir Uygulama." *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (8), 108-122.
- Tekin, M. (2014). *Girişimcilik*. Konya: Günay Ofset.
- Titiz, T. (1994). *Girişimcilik*. İstanbul: İnkılap Kitabevi.
- Top, S. (2006). *Girişimcilik Keşif Süreci*. 1. Basım, İstanbul: Beta Yayınevi.
- Tutar, H. ve Küçük, O. (2003). *Girişimcilik ve Küçük İşletme Yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Tutar, H. ve Altınkaynak, F. (2014). *Girişimcilik*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Türkoğlu, T. ve Coşkun, T. (2013). "Önlisans Öğrencilerinin Girişimcilik Eğilimleri Üzerine Bir Araştırma; Köyceğiz Meslek Yüksekokulu Örneği." *Uluslararası Girişimcilik ve Kariyer Sempozyumu, 1-3 Kasım, Muğla, Bildiriler Kitabı*, 153-164.
- Uluköy, M., Ülker, Y., Kılıç, R., Yumuşak, S. ve Azaklı, S. (2016). "Duygusal Zekânın Girişimcilik Üzerine Etkisi: Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler Üzerine Bir Analiz." *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (5), 119-136.
- Yıldız, S. ve Kapu, H. (2012). "Üniversite Öğrencilerinin Bireysel Değerleri İle Girişimcilik Eğilimleri Arasındaki İlişki: Kafkas Üniversitesi'nde Bir Araştırma." *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3 (3), 39-66.
- Yılmaz, C., Urdaletova, A., Özdiş, T., ve Tolun, B. G. (2016). "Kırgızistan Ve Türkiye'deki Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Konusuyla İlgili Tutum ve Davranışları." *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5 (5), 137-154.